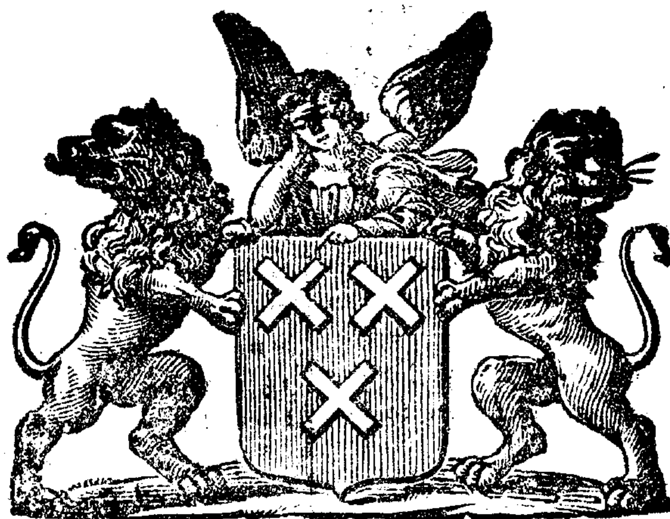
No 218 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 12 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den September.

Bij de afgevaardigden zijn gisteren door den minister-directeur van oorlog, generaal *Evain*, drie ontwerpen van wet aangeboden. Het eerste strekte, om door een nieuw crediet van ruim twaalf en een half millioen, de nog overige dienst van het oorlogs-departemen voor dit jaar te verzekeren. Bij het in April aangeboden budget was de begrooting voor het tegenwoordige jaar op 66,453,000 franken gebragt; daarvan werd, voor de zes eerste maanden de helft, en bij de wet van den 6den Julij nog een crediet van acht millioenen toegestaan; met de tegenwoordige aanvraag zou het geheel bedrag van het oorlogsbudget 55,000,000 en alzoo ruim elf millioenen minder dan de eerste raming bedragen. Bij het tweede ontwerp vraagt het gouvernement autorisatie tot uitkeering, bij wijze van voorschot, van het montant der veroorzaakte schaden door het beleg der citadel van Antwerpen, terwijl de minister bij het derde ontwerp nog 12,000 fr. aanvraagt, tot liquidatie der regten van de volontair officieren. — Het eerste dezer ontwerpen zal aan de commissie van het oorlogs-budget en de beide overigen naar andere, door het bureau te benoemen, commissien worden verzonden. — De kamer heeft vervolgens de beraadslagingen op het budget van buitenlandsche zaken voortgezet.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten September.

Na de aankomst van eenen buitengewonen courrier uit Berlijn is gisteren eene conferentie gehouden tusschen den hertog *de Broglie* en de Pruissische en Oostenrijksche zaakgelastigden. De ontvangene tijdingen wilde men weten dat zeer belangrijk waren, en blijken zouden dragen van de overeenstemming van de Berlijner en Fransche kabinetten ten aanzien der beschouwing van het Hollandsch-Belgische vraagstuk. Naar men zeide zou een kabinets-courrier naar 's Hage worden afgezonden.

— De maarschalk *Maison* is van zijn togt naar Bohemen in de hoofdstad teruggekomen. Ook de Engelsche gezant, lord *Granville*, is sedert gisteren alhier terug.

— De *Gazette de France* kondigt heden aan, dat de Paus niet gewild heeft dat de hertogin *van Berry* het incognito bewaarde, maar aan het hoofd van het heilig collegie haar plegtstatig ontvangen had. De hertogin zou voorts hare reize naar Praag voortzetten, werwaarts de heer *de la Ferronaijs* den 17den was vertrokken; de heer *de Chateaubriand* zou de vorstin te Venetie ontmoeten.

— Vrijdag avond is dona *Maria* benevens de hertogin *van Braganza* en haar gevolg aan boord gegaan van het ter harer overtogt naar Portsmouth bestemde stoomschip *Soho;* den volgenden morgen vroegtijdig is het vaartuig vertrokken. Eene groote menigte volks vergezelde de vorstinnen toen zij zich naar boord begaven, doch niet de minste eerbewijzen van de overigheid of het volk werden haar aangedaan.

— Alhier uit Zurich ontvangen berigten houden, dat de Zwitsersche bondsvergadering in hare zitting van den 3den een hoogstgewigtig doch niet onverwacht besluit genomen heeft, welks hoofdzakelijke bepalingen deze zijn: 1°. De verklaring van het wetgevend ligchaam van Neuchatel, van 28 Augustus ll. wordt door den landdag als inconstitutioneel en nietig beschouwd. 2°. Het kanton Neuchatel wordt op nieuw gesommeerd om aan deszelfs bondgenootschappelijke verpligtingen te voldoen, door overeenkomstig het besluit van 12 Augustus, afgevaardigden naar den landdag te zenden en zich geheel van de Sarner conferentie af te scheiden. Zoo Neuchatel zich, ten langste op den 11den, niet onderworpen heeft, zal het kanton door bondgenootschappelijke troepen worden bezet. 3°. De bondgenootschappelijke krijgsraad wordt belast met het nemen van zoodanige maatregelen, dat een genoegzaam aantal bondstroepen Neuchatel, in geval van weigering, na den 11den bezetten kan. 4°. Het tegenwoordig besluit zal onmiddellijk aan den staatsraad van het kanton Neuchatel worden afgezonden, opdat deze het aan het wetgevend ligchaam mededeele.

Te Lausanne hebben op den 2den eenige onrustige bewegingen plaats gehad, door de volksmenigte tegen eene vergadering van methodisten gerigt, die in de uitoefening hunner eerdienst door het inwerpen der glazen van het gebouw, waarin zij zich bevonden, gestoord werden; den volgenden dag werden, in weerwil van vooruit beraamde maatregelen en gegeven bevelen, andere ongeregeldheden gepleegd en zelfs de tot handhaving der rust gewapende burgers met steenen begroet, tot dat eene versterking van troepen het volk uiteen dreef.

— Uit Toulon wordt van den 30sten geschreven, dat de tegen Bougie, op de kust van Afrika, bestemde expeditie bestaat uit 11 oorlogsvaartuigen, als: het kommandantschip, zijnde het fregat *la Victoire*, voorts de korvetten *Circé*, *Caravane*, *Ariane*, *Oise*, *Durance*, *Rhone* en *Cornelie*, drie nog niet aangewezen brikken en 20 transport-vaartuigen, waarbij zich een viertal schepen, met 1000 man aan boord, uit Algiers zouden voegen. Het bevel over de flotille is aan den zeekapitein *Parceval*, en dat over de troepen aan den generaal *Trezel* opgedragen.

Het 21ste regiment ligte troepen en het 57ste van linie, die de brigade van Morea uitmaakten, bevinden zich thans in het lazaret te Marseille. De schepen *Marengo* en *Suffren* en de fregatten *Artemise* en *Herminie* lagen ter reede van Toulon. De schepen *Duquesne* en *Superbe* en het fregat *Iphigénie* werden binnen kort gewacht. In de Levant zouden slechts een linieschip, een paar fregatten en eenige brikken en korvetten blijven.

Men sprak van het zenden van een paar schepen en fregatten, naar den Taag, met een paar duizend man troepen aan boord.

(Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsnotering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den September.

Bij Zr. Ms. besluit van 31 Augustus ll., No. 16, zijn benoemd, in de regtbank van koophandel te Rotterdam, tot regters: de heeren D. A. Schuurmans, F. Smeer Jr. en J. A. Milders; tot regters plaatsvervangers: de heeren P. H. Tromp, L. B. Ledeboer en N. M. van Beeftingh. — In de regtbank van koophandel te Dordrecht, tot regters: de heeren J. A. den Bandt en N. L. Roodenburg; tot regters plaatsvervangers, de heeren J. Staets, J. Vriesendorp en F. C. Deking Dura. — Voorts bij besluit van 1 September, No. 49, in de regtbank van koophandel te Utrecht, tot regters: L. S. W. graaf van Hogendorp, G. J. Pijman en C. Hoogeveen; tot regters plaatsvervangers: de heeren O. W. Roelofs, H. P. Bruin en A. Bijstra.

— Bij eene resolutie van Z. Exc. den Minister van Financien, van 19 augustus, is door Z. Exc., op de vraag: of de ontvangers gehouden zijn meer dan twee biljetten aan denzelfden accijnsschuldige af te geven, ter maling van dezelfde soort van graan, op denzelfden molen, wanneer alle de partijen onderling meer dan een vijfde gedeelte verschillen? — geantwoord, dat de gedachte ontvangers niet vermogen eenig biljet tot het malen van graan af te geven, wanneer de hoeveelheid, hetzij op zich zelve, hetzij vereenigd met andere, gelijk staat aan eene nog aan denzelfden molen aanwezige partij van dezelfde soort van graan; bij voorbeeld, wanneer iemand aan den molen heeft 400 pond tarwe, en vervolgens aangeeft 275 pond, dan kan dat biljet worden afgegeven, doch, wanneer hij dan nog 125 pond aangeeft, vermag de ontvanger geen biljet af te geven, om dat 275 en 125 gelijk staan aan de eerste partij van 400 pond. Het kan insgelijks worden toegestaan, wanneer zoodanig iemand aan den molen de partijen van 400 en 275 pond heeft, en dan nog 200 pond aangeeft, doch indien hij dan nog 75 pond wil aangeven, zal dit niet kunnen, omdat de 200 en 75 weder 275 pond uitmaken.

Gisteren middag is H. M. de Koningin van het Loo in de residentie wedergekeerd.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* hebben eergisteren avond in den Franschen schouwburg te 's Hage de voorstelling van het zangspel *Robert le Diable* bijgewoond, en werden door het talrijk publiek, dat zich bij de voorstelling bevond, hartelijk verwelkomd.

— Uit 's Hage wordt ons van gisteren gemeld, dat, naar aanleiding der jongste Engelsche berigten, er wederom meerdere hoop bestaat, dat de staatkundige aangelegenheden in der minne zullen kunnen worden geregeld. De onderhandelingen zouden, naar men verzekerde, weldra worden voortgezet.

— Te Vlissingen zijn laatstleden Zaturdag de medailles, die door den Koning aan de verdedigers van de citadel geschonken zijn, aan de daarop regthebbende manschappen van de 10de afdeeling en van het korps mariniers, aldaar in garnizoen, bij het houden der groote parade, met de meeste militaire plegtigheid uitgereikt.

— Volgens nadere tijdingen van het stoomschip *de Beurs van Amsterdam*, kapitein *H. C. Kool*, van Rotterdam naar Duinkerken, bij Cadzand gestrand, bevestigt het zich, dat, zoo er geene ongunstige omstandigheden bij kwamen, er hoop bestond dat het schip weder zou worden afgebragt.

— De Engelsche dagbladen bevatten thans mogelijks naderen over de droevige ongelukken door den jongsten storm veroorzaakt. Zij vermelden acht schipbreuken in het kwartier van Duinkerken, zes in dat van Calais, drie in dat van Boulogne en twee in dat van Saint-Valery. Over het algemeen zijn de schepen en de ladingen verloren geraakt, maar, met uitzondering van het verongelukken der *Amphytrite*, heeft men geen groote verliezen van menschen te betreuren.

De verliezen aan schepen, waarvan de kusten van het vaste land getuigen zijn geweest, halen nog op verre na niet bij die, welke op de Engelsche kusten, zoo in het kanaal dat Engeland van Frankrijk scheidt als in het kanaal van Ierland en in de Noordzee hebben plaats gehad. Eene naauwkeurige opgave van de ongelukken op het register van Loyds, op den 5den dezer ingeschreven, houdt het volgende getal:

Op de kust gestrande, op de rotsen verbrijzelde of in zee omver geslagen schepen, maar welker equipagie geheel behouden is . . 63.
Schepen die met man en muis geheel vergaan zijn . . . . 17.
Verongelukte schepen waarvan slechts een gedeelte der manschap gered is geworden . . . . 6.
In het geheel . . . . 86.

Voorts een aantal van 32 schepen, die zware averij geleden hebben, zoo als verlies van masten en roer, of zware lekkagie, en waarvan het sommigen gelukt is eene haven te bereiken, en anderen, van de manschap verlaten, nog op zee drijven.

Onder het getal dezer, 't zij verongelukte of beschadigde schepen, is er nog geen van die elders, dan op de engelsche kusten, vergaan of binnengeloopen zijn en had men te Londen nog geen berigt van uit de Noordsche en Schotsche havens ontvangen; vele brieven uit meer verwijderde plaatsen, deden intusschen voor nadere berigten vreezen van niet min bedroevenden aard.

— De Fransche bladen melden, luidens bijzondere correspondentie uit Bologna, dat de Koning van Napels eene commissie van 34 leden zou benoemd hebben, om het ontwerp eener constitutie op te maken, die de Koning aan zijn volk wilde geven.

— Blijkens berigten uit Stettin, tot op den 4den dezer avonds, was Z. M. de keizer van Rusland te Swinemunde nog niet aangekomen. Het weder en de wind waren dien dag intusschen stiller geworden, zoodat men den keizer, wiens uitblijven eenige ongerustheid had verwekt, van uur tot uur verwachtte. Reeds den vorigen dag was te Stettin een courrier uit Petersburg aangekomen, de tijding medebrengende, dat de keizer den 28sten Augustus, des morgens ten negen ure, van Kroonstadt afgevaren was; welnige uren waarna de courrier de hoofdstad had verlaten. Deze zoowel als een tweede courrier, die den 29sten uit Petersburg vertrokken was en den 4den dezer te Stettin aangekomen is, bragen brieven over van H. M. de keizerin aan haren doorluchtigen gemaal, en de laatste tevens het berigt, dat het vermoeden, alsof Z. M. bij Reval zou aan land gestapt zijn, ongegrond is. De tijding van deszelfs landing te Swinemunde kon te Stettin binnen zeer korten tijd worden ontvangen, aangezien langs den geheelen Oder signaal-posten waren uitgezet.

Terwijl Keizer *Nicolaas* dus stellig te Stettin gewacht wordt, meldt de *Leipziger Courant* uit Lausnitz van den 2den dezer, dat de Keizer des avonds te voren te Gorlitz was verwacht geworden. Zoo het daar heette zou Z. M. zich van daar naar Friedland begeven.

— Te Berlijn is aangekomen de Russische luitenant-generaal vorst *Kotschubei*, van Dresden komende, terwijl de graaf *van Nesselrode* Russisch vice-kanselier en minister van buitenlandsche zaken in dat rijk, uit Berlijn naar Bohemen is vertrokken.

— Om het inschrijven van Joden, als kooplieden, in Russische gouvernementen en in die gedeelten van Polen, waar zulks verboden is, te beletten, is van wege de Russische regering eene verordening in het licht gekomen, waarbij, onder anderen, bepaald wordt, dat de Joden, welke zich als kooplieden willen doen inschrijven, daar waar zulks volgens de bestaande wetten niet veroorloofd is, terstond naar de gouvernementen, waar zulks is toegestaan, of, zoo het vreemden zijn, over de grenzen zullen gebragt worden.

— De engelsche bladen hebben voor eenige dagen eenen herderlijken brief van den kardinaal-patriarch van Lissabon opgenomen, waarbij de Portugezen tot onderwerping aan het gezag van dona *Maria* worden aangemaand; dit stuk was geteekend *Ribera*, en niet voorzien van de gebruikelijke apostolische inleiding; daar nu de kardinaal-patriarch van Lissabon *Sylva* is geheeten, wil men dit stuk voor onecht hebben verklaard. *Ribera* is de naam van eenen spaanschen kardinaal.

— Volgens eenen aan het parlement overgelegden staat bestonden de in dienst zijnde schepen van de engelsche marine, op den 1sten [illegible] van dit jaar, uit de volgende bodems: 3 oorlogschepen van den 1sten rang, welker gezamenlijke equipagie 2,910 man bedroeg; 14 schepen van den tweeden rang, met 844 man (?) bemand; 4 van den derden rang, aan boord hebbende 2,858 manschappen; 5 van den vierden rang, met 2,255 man equipagie aan boord; [illegible] van den vijfden rang, met 2,799 man equipagie; 14 schepen van den zesden rang, met 2,409 man equipagie; 35 korvetten met 3,[illegible] manschappen bemand; 33 jagten, transportschepen, oorlogsloepen, enz. met 1,593 man aan boord; 13 stoombooten met [illegible] man en eindelijk 36 paketbooten met 154 man bemand. Het totaal der toegestane sommen voor het traktement van al het seevolk, (officieren en soldaten, ten getale van 22,500 man, daaronder begrepen 22 admiralen, 1 kommodore, 99 secretarissen, bedienden, enz. en 2,311 marine-invaliden, bedraagt 687,375 ponden sterling of ƒ 8,248,500.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten September.

Gisteren is alhier aangekomen de regerende hertog *van Nassau*, alsmede Z. D. H. de hertog *Bernard van Saxen-Weimar*, luitenant-generaal in Nederlandsche dienst, de Oostenrijksche veldmaarschalk vice-gouverneur der bondsvesting Maintz, graaf *Mensdorff* en de adjudant-generaal des Keizers van Rusland, baron *von Byström*.

— De ondertrouw van H. K. H. Prinses *Mathilda* van Beijeren, met Z. H. den Erfgrootshertog van Hessen, zal den 15den October, zijnde het naamfeest van H. M. de Koningin, plaats vinden.

— Den 30 der vorige maand hebben twee afgevaardigden uit Leipzig, de heer *F. Brockhaus* en Dr. *Schellwitz*, aan den Badensche hofraad *von Rotteck* eene burgerkroon, als teeken der erkenning zijner onvermoeide pogingen aangeboden. Dezelve was met gouden en zilveren eikenloof versierd, en droeg tot opschrift: *Aan den beschermer der regten van de Duitsche burgers, door zijne vrienden te Leipzig.* MDCCCXXXIII.

— Den 25sten ll. is te Munchen de groote nieuwe protestansche kerk, met groote plegtigheid en in bijzijn van vele aanzienlijke staatsbeambten en van geestelijken der andere kerkgenootschappen ingewijd geworden. De gemeente voor welke deze kerk gebouwd is bestaat nu reeds 33 jaren en telt thans ruim 7000 leden.

— In de zitting van den Zuricher landdag van den 3den dezer, is men werkelijk, zoo als naar aanleiding van den heerschenden geest in die vergadering en hetgeen deswegens in de vorige zittingen door sommige leden gezegd was, zoo wel als volgens het loopende gerucht, vooruit te gemoet werd gezien, tot het besluit gekomen, om aan den tegenstand van het kanton Neuchatel ten spoedigste door eene gewapende bezetting een einde te maken. Zie hier de considerans welke het gemeld besluit vooraf gaat: In aanmerking genomen, dat, volgens het bonds-verdrag van 1815, de aangelegenheden van het eedgenootschap aan de zorgen van den landdag toevertrouwd zijn; dat de landdag uit de afgezanten van de Zwitsersche bondstaten bestaat; dat de bondgenootschappelijke arbeid gevaar zoude loopen en het bondgenootschap zelf met eene algemeene ontbinding bedreigd worden, zoo een van de bondsstaten zich aan zijnen pligt onttrok, door het niet zenden van afgevaardigden om aan de beraadslagingen van den landdag deel te nemen. In aanmerking genomen, dat het wetgevend ligchaam van het kanton Neuchatel, door zijne verklaring van 28 augustus ll., aan dezen pligt te kort doet; dat het intusschen, naar den klaren en duidelijken inhoud der oorkonde van 19 mei 1815, tot de verpligtingen van de in Neuchatel zetelende regering behoort, alle die pligten te vervullen, welke aan het kanton Neuchatel, als lid van het eedgenootschap, opgelegd zijn, zoo wordt besloten: — (Zie de artikels van het besluit in onze laatste berigten van gisteren avond, onder Frankrijk.) Het opgemelde besluit werd door de volgende kantons aangenomen: Bern, Soluthurn, St. Gall, Aargau, Tesin, Genf, Waadt, Thurgau, Freiburg, Glaris, Lucern, Zurich en Appenzell, Basel-landschap en Buiten-Schwijtz. Bern en meer andere kantons deden de verklaring bij het protocol, dat zij het tegenwoordig besluit alleen als gevolg van dat van 12 augustus beschouwden. De overige kantons hebben het protokol voor zich open behouden. Graauwbunderland stemde voor, met uitzondering van de bepaling der militaire bezetting.

— In brieven uit Weenen, van den 30sten Augustus, wordt gemeld, dat aldaar nog dagelijks courriers aankomen. Onder anderen, was een Fransche courrier uit Parijs aangekomen, wiens depeches dadelijk naar den graaf *St. Aulaere*, die zich op dit oogenblik te Baden bevindt, gezonden zijn. Deze depeches zouden betrekking hebben tot de Zwitsersche aangelegenheden. Naar hetgeen men verneemt [illegible]

nomen had, was de Fransche regering zelve bezorgd over de jongste gebeurtenissen in gemeld land, waar niemand berekenen kan, waarheen die gebeurtenissen kunnen leiden. Men vreesde niet, dat de algemeene vrede daardoor zou gestoord worden, doch men was van gedachte, dat er verwikkelingen zouden kunnen ontstaan, die voor de binnenlandsche rust van Frankrijk gevaarlijk zouden kunnen worden. Om dit tegen te gaan, zou het Parijsche kabinet hebben voorgeslagen, de Zwitsers in hunnen eigenen boezem zoo lang ongestoord hunnen gang te laten gaan, tot dat uit hunne twisten voor eenen derde nadeelige gevolgen zouden voortspruiten, in welk geval de zelfverdediging het tot pligt zou maken, zulks te verhinderen.

— De *Augsburger Zeitung* geeft nog het volgende berigt uit Konstantinopel van 10 Augustus: » Wij genieten nog niet die diepe rust, welke noodzakelijk is, om handel en nijverheid weder te doen ontluiken. Er zijn nog altijd een aantal omstandigheden, die de gemoederen in staat van onrust houden, en beletten dat men zich met vertrouwen aan ondernemingen van eenigen omvang waagt. Doortoe behoort ook het gerucht, dat bij het tusschen de Porte en Rusland gesloten geheime verdrag, aan laatstgenoemde mogendheid, in plaats van alle de aan haar verschuldigde sommen, de opperheerschappij over de vorstendommen Moldavie en Wallachije afgestaan zoude zijn; eene schikking, die, wat de geldelijke belangen betreft, voor de Porte niet onvoordeelig zou wezen, daar de opbrengst, die deze gewesten haar opbrengen, slechts omstreeks 1 millioen piasters of ongeveer 136,000 gulden bedraagt, terwijl de renten der aan Rusland verschuldigde sommen omstreeks 200,000 gulden beloopen. Voorts werken daartoe mede, de drukke onderhandelingen der vreemde gezanten met het ministerie; — het gerucht van een tweespalt tusschen den Sultan en een deel van zijn ministerie en van den Divan; — de aankomst van eenige Russische oorlogschepen in de Zwarte zee nabij den Bosporus; — de omstandigheid dat, niettegenstaande het vertrek der Russen nog altijd een Engelsch-Fransch smaldeel bij Tenedos in de nabijheid der Dardanellen blijft kruissen, en eindelijk het onophoudelijk heen en weder reizen van de officieren dier vloot, hetwelk schier het vermoeden zou doen ontstaan, dat er verkenningen gedaan wierden."

— Luidens berigten uit Carpenisa van 6 julij, in de Grieksche dagbladen vermeld, was het opperhoofd der rooverbende *Tafil-Busy* na de uitplundering van Arta met ongeveer 600 man naar de omstreken van Carpenissa geweken; de meeste Grieken hadden hem verlaten. Hij verwoestede het grieksch gebied van Clisso en trok van daar naar Damora, waar hij door den pacha van Larissa geslagen werd; hij ijlde vervolgens naar Almita, om zich daar in te schepen, doch vond er geen vaartuig, werd van de turksche troepen omsingeld en overvallen en leed zwaar verlies. Hij had laatstelijk in het gebergte van Gura de wijk genomen; het vroeger gegeven berigt van zijne gevangenneming schijnt alzoo voorbarig te zijn geweest.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Volgens de *Algemeine Zeitung*, houdt men zich thans te *Berlijn* bezig met proeven te nemen met eene nieuwe constructie van geweren en patronen, waarbij de lading op eene geheel bijzondere wijze geschiedt. Bij deze proefnemingen worden de toeschouwers zorgvuldig geweerd. De nieuwe uitvindingen, welke zich ook tot het grof geschut uitstrekken, moeten voor de snelheid der lading en de zekerheid van het schot, van groot gewigt zijn. Ook beloofde men zich eene groote uitwerking van eene nieuwe soort van gevulde kogels, welker werking die der Kongrevische raketten nog zou overtreffen. — In de fabriek der muzijkinstrumentmakers Griesling en Schlott, is een nieuw blaas-instrument uitgevonden, 't welk vooral voor militaire muzijk wordt aangeprezen, en bij harmonieën de taak moet vervullen, welke aan de contra-bas in zamengestelde orkesten is opgedragen. De uitvinder is het over den naam nog niet eens. [Het schijnt een instrument te zijn niet ongelijk aan het *Bombardon* en de *Ophikleïde*, zie ons n°. van 8 en 9 dezer.]

Rusland. — De beoefening der Oostersche Letterkunde wordt door onze Regering ijverig bevorderd en uitgebreid. Behalve de oprigting der leerstoelen voor het Mongoolsch te *Kazan*, strekt daarvan ten bewijze, dat onlangs ter gelegenheid van het Examen der leerlingen van het Oostersche Instituut, op een deswege ingediend rapport van den Graaf van Nesselrode, de Hoogleeraren Charmoy en Demange zijn benoemd tot Ridders van de Wladimirsorde, 3de klasse, en Mirza Djafar, een Tartaar uit de Caucasische streken, die den Hr. Charmoy heeft bijgestaan in het onderwijzen van het Perzisch, het kruis van de St.-Anna-orde, 2de klasse, heeft bekomen. De leerlingen, die zich het meest onderscheiden hadden, zijn elk met een diamanten ring begiftigd. — En deze zijn niet de eenige verschijnselen, waaruit men zien kan, dat onze Regering de oogen op *Midden-Azie* gevestigd houdt.

Italië. — Daar men sints lang overtuigd was, dat de Schedel van Raphaël, welke in de Akademie van *St. Luca* te Rome bewaard werd, onecht is, zoo hebben de Leden dezer Akademie, in gemeenschap met die van de Archaeologische Akademie, de vergunning verzocht, om in het graf van Raphaël in het Odeon opgravingen te laten doen, ten einde den echten Schedel des onsterfelijken kunstenaars op te zoeken en al de overblijfsels van deszelfs gebeente, welke nog te vinden zijn, bijéén te zamelen. De heil'ge Vader heeft reeds de vergunning hiertoe gegeven. — Op den 12den Augustus heeft men op nieuw de voorboden bespeurd van eene uitbarsting van den *Vesuvius* en den volgenden dag hebben zich, uit de in April ll. gevormde opening drie lavastroomen ontlast, welke in de rigting van *Torre del Greco* snel nedervloeiden, zich in onderscheidene stroompjes verdeelende, terwijl twee andere stroomen uit denzelfden krater eene andere rigting namen. Op dienzelfden dag te één uur namiddag deden drie schokken in den berg de omliggende huizen schudden, terwijl eene witte kolom, rood gekleurd door eene vlam welke men in dezelve zag spelen, zich tot eene aanmerkelijke hoogte tegen de stralen der zon in, verhief. Deze kolom verdween des avonds te zes uur geheel en al.

Frankrijk. — De Heer Thiers in zijne Geschiedenis der Fransche Revolutie, verhaalt het volgende voorval (vi. 377): » De Revolutionaire » Regtbank beging de zonderlingste misslagen. Een eerwaardig grijsaard, » Loizerolles, hoort den voornaam zijns zoons voor zijn naam oplezen. » Hij wacht zich wel, iets in te brengen, en wordt ter dood gebragt. » Eenigen tijd daarna, wordt de zoon insgelijks veroordeeld, en men ontdekt, dat reeds iemand met alle zijne voornamen den dood onder- » gaan heeft. Het was zijn vader. Desniettemin moest hij insgelijks ster- » ven." Door middel van de Dagbladen is thans bekend geworden, dat de bedoelde zoon des Heeren Loizerolles nog leeft. Een geleerde zijnde, die in behoeftige omstandigheden verkeert, voegt men er bij, zou hij den Heer Thiers zeer dankbaar zijn, zoo hem de Minister door een pensioen het leven weder opwekte, 't welk de Geschiedschrijver hem ontnomen heeft. — In den Schouwburg der *Porte St. Martin* is dezer dagen een tooneelstuk vertoond, *La chambre ardente*, spelende in den tijd van Lodewijk XIV, en bearbeid naar de *Causes célèbres*. In dit stuk worden niet minder dan duizend menschen vergiftigd, verbrand of op eene andere geweldadige wijze om 't leven gebragt. Zulke stukken trekken bij voortduring veel volk. — De verdienstelijke en eertijds zoo schoone tooneelspeelster Bourgoing is te *Parijs* in den ouderdom van 51 jaren overleden. Zij had reeds sedert 4 of 5 jaren het tooneel verlaten. Haar lijk is in de kerk *St. Roch* bijgezet, waar voor 17 jaren de begraving eener andere tooneelspeelster Raucourt tot ergerlijke tooneelen aanleiding heeft gegeven. Onder het vorige bestuur werd aan tooneelspelers meestal de begraving in de kerken geweigerd, hetgeen geenszins strekte om het aanzien van dien stand van kunstenaars te verhoogen. Onder Napoleon heeft men slechts eenmaal eene dergelijke weigering durven beproeven. Thans maken de Geestelijken daarin geene zwarigheid meer.

België. — In de *Gazette de France* leest men het volgende: » Een » Belgisch dagblad, *l'Industriel*, behelst, sprekende van de cultuur van » den moerbezieboom in *België*, het volgend vierregelig versje, 't welk » een proefje is van de wijze, waarop men de poëzij naäapt in dat land » van naäperij:

» Ne forçons point notre terrain
» Rien n'y pousserait avec grace:
» Jamais les brouillards, quoi qu'on fasse,
» Ne feront mûrir le raisin."

Engeland. — De uitgevers der *Penny*-schriften hebben eene onderneming tot mededingster gekregen, welke zich noemt *Half-penny Library*. De nommers van dit blad worden langs de straten rondgevent voor een oortje (*farthing*). — Op het hoogste punt van het Observatorium te *Greenwich*, is thans een toestel opgerigt, waardoor de Zeelieden, die uit de *Theems* vertrekken, en bijgevolg ook de chronometermakers en elk ander, die er belang bij heeft, in geheel *Londen*, het juiste oogenblik van den middag weten kunnen, waarop de Zon den meridiaan van *Greenwich* doorgaat. Deze toestel bestaat in een opgerigte mast of staak, langs welke een dikke bal afhangt, hebbende 6 of 8 voeten diameter, zoodat die op een grooten afstand kan gezien worden, en aan den top van de mast is een groot kruis vastgehecht. Wanneer het bedoelde teeken moet gegeven worden, wordt, tien minuten voor den middag, de bal naar boven naar het kruis geheschen, en juist op het oogenblik van het middaguur valt de bal neder. Van hoeveel belang deze instelling is, kan ieder beoordeelen die met de Zeevaart- en Sterrekunde bekend is. — Een der Engelsche Letterkundige bladen (*Athenaeum*) verklaart, dat de Engelsche Schrijver-wereld zich in eenen betreurenswaardigen toestand bevindt, zoodat, indien men in de buitenlandsche Letterkunde zich niet eene onuitputbare bron had geopend, het Engelsch lezend publiek zich al met zeer magere kost zou moeten behelpen. — Ook hier te lande wordt de beoefening der Hoogduitsche taal meer en meer algemeen, en het is te voorzien dat hetgeen voor weinige jaren nog waar was, te eeniger tijd althans in *Engeland* niet meer zal kunnen gezegd worden: » *Duitschland* is de verstands-mijn van *Eu-* » *ropa* en *Frankrijk* is de munt welke het ruwe metaal, daaruit gedolven, in omloop brengt." — In *the Dublin Harder* en daaruit overgenomen in *the Morning Herald* van den 16den dezer, leest men een brief, zoo als verzekerd wordt, van een geloofwaardig persoon die de onlangs in *Ierland* ontdekte grotten bezocht heeft, waardoor de deswege gegevene berigten allezins worden bevestigd. (Zie ons N°. van 29 Augustus.) — Sir Robert Peel laat zich tegenwoordig een paleis in *Tamworth* bouwen, waartoe de kosten op 50,000 p. st. berekend zijn, en hetwelk, als het voltooid

is, met de inwendige inrigting op niet minder dan 100,000 p. st. zal komen. In 't bijzonder zal daarin opmerking verdienen eene prachtige schilderGalerij, waarin niet alleen eene rijke verzameling van oude schilderkunst zal vervat zijn, maar ook zeer kostbare nieuwe schilderstukken, daar Sir Peel aan de aanmoediging van Engelsche kunstenaars zich zeer veel laat gelegen zijn.

Amerika. — Er bestaan thans in *Amerika* 56 godsdienstige dagbladen. Een derzelve heeft 28,000 geabonneerden, een ander 10,000 en verscheidene meer dan 5000.

Nederland. — In de laatste zitting van het Genootschap tot aanmoediging der toonkunst, te *Rotterdam* gehouden, is besloten, dat in het aanstaande voorjaar eene groote muzijk-vereeniging te *'s Gravenhage* zal plaats hebben, waar onder anderen compositiën zullen worden uitgevoerd van onzen landgenoot M. J. B. van Bree. — Te *Amsterdam* is in den ouderdom van 81 jaren overleden, de Predikant D. C. van Voorst, in de Theologische wereld ook bekend door menigvuldige schriften, welke van zijne geleerdheid getuigen. Hij was een broeder van den onlangs overleden Hoogleeraar in de Godgeleerdheid te *Leyden*, J. van Voorst.

Letterkundige Berigten.

Mémoires de Mme la Duchesse D'ABRANTÈS, ou souvenirs historiques sur Napoleon, *la Revolution, le Directoire, le Consulat, l'Empire et la Restauration. Tome IV, V en VI.* La Haye, chez G. VERVLOET, Libraire, 1831 et 1832, in 18°, 372, 362 et 369 pages. Prix des trois volumes . . . . *f* 4,67.

De lezing der drie hier aangekondigde deelen heeft ons met de drie vorige eenigzins verzoend, en eene voorloopige inzage, die ons meer beloofde, dan wij, bij den aanvang van dit werk, gedacht hadden te zullen vinden, had ons niet bedrogen. Evenwel zochten wij daarin nog te vergeefsch eene aaneengeschakelde geschiedenis; dewijl deze drie deelen wel vele bijzonderheden en gebeurtenissen, gedurende het consulaatschap voorgevallen, eene menigte van anecdotes en karaktertrekken uit het leven van *Napoleon*, in eene van de merkwaardigste tijdvakken der regering diens grooten mans, voorhouden; doch deze schijnen allen met inzigt hier en daar te zijn nedergeworpen. Het is eene, voor het oog aangename chaos van gebeurtenissen, welke men hier vindt, en die den geest des lezers afwisselend bezig houdt. De galerij van levende beelden, welke in het groote drama van dien tijd rollen vervulden, zal men in deze drie deelen vermeerderd vinden, en het deed ons genoegen, eenige personen, die ook thans nog de aandacht tot zich trekken, door middel dezer geschriften, nader te hebben leeren kennen. Deze te zamenstelling maakt het echter zeer moeijelijk, om van den inhoud een behoorlijk verslag te geven; want te veel heeft mevrouw *Junot* aan hare vrouwelijke *caprice* lucht gegeven, om den draad harer verhalen te vatten en op eene voegzame wijze voor den lezer te ontrollen. Zij is en blijft echter eene naïve verhaalster, hetzij zij den lezer in het kabinet des eersten consuls voert, zijne humeuren, grillen, grootsche ontwerpen en reuzenplannen doet zien en aanhooren, hetzij zij met u de zalen en tuinen van Malmaison doorloopt, om de eerste eenvoudige hofhouding en etiquette te vertoonen, of wel u onderhoudt over de generaals, staatsmannen en kunstenaars der republiek; hetzij zij het gordijn van het *boudoir* opligt — overal is zij dezelfde aardige vrouw, die men gaarne een naïf verdichtsel vergeeft voor iets wezenlijks, dat zij met talent laat afwisselen; en met dit alles gelooven wij, dat het haar gelukt is, de bijzonderheden van het consulaatschap in losse trekken te vereenigen. Dit maakt dan ook de hoofdinhoud der drie hierboven aangekondigde deelen dezer *Mémoires* uit, die wij aan alle klassen van lezers kunnen blijven aanbevelen.

In den avond van den 5den is uit de stal te *Udenhout* losgeraakt en sedert vermist, een Blaauw Stekelharig RIJPAARD, Hit, *met witte ondertip, wit linker achterbeen, voor linker witte sok, op de hoef, No. 515.* Indien hetzelve mogt zijn opgevangen, gelieve men daarvan kennis te geven aan den kommanderenden officier der divisie No. 34, reserve park, te *Udenhout*.

160ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Wed. E. B. HOLLINGERUS BIJPERS, alleen gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft ten Kantore van BROESE & COMP. verkrijgbaar gesteld, HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Koop*, en *Huur* volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE,

Waarvan de trekking begint op Maandag den 30sten September 1833, te *'s Hage*.

HUUR voor de Eerste klasse.			KOOP voor alle klassen.		
Heel	Lot.	*f* 4,00	Heel	Lot.	*f* 69,00
Half	Lot.	- 2,00	Half	Lot.	- 34,50
Vijfde	Lot.	- 0,80	Vijfde	Lot.	- 13,80
Tiende	Lot.	- 0,40	Tiende	Lot.	- 6,90
Twint.	Lot.	- 0,20	Twint.	Lot.	- 3,45

NB. De uitgaven van Loten voor de Eerste Klasse zal niet langer plaats hebben dan tot uiterlijk den 27sten September aanstaande.

STOOMPACKET-VAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office, voor Passagiers en Goederen.

Het vertrek der Stoompacketten van *Rotterdam* is bepaald: Zaturdag den 14 September, 's morgens ten 10 uren.

Prijzen der Plaatsen: Eerste Kajuit £ 3 en Tweede Kajuit £ 2.

Nadere inlichting bij de Agenten.

W. SMITH & COMP.
P. A. VAN ES.

Bij **BROESE & COMP.**, te Breda,

zijn de volgende Nieuwe Werken voorhanden:

I. Le colonel *de Weiss*, principes philosophiques, politiques et moraux; 13e édition. 2 vol. . . . . - 4,00.

II. Maximes de guerre de *Napoléon*. 2e édition . . . . - 1,25.

III. Stratagèmes militaires et ruses de guerre, tirés des auteurs Grecs, Latins, Français et étrangers, tant anciens que modernes; auxquels on a joint des harangues, des discours mémorables, des mots heureux, des traits de grandeur d'âme, de bravoure, etc. 2 vol. . . . . - 3,00.

IV. *J. de la Lande*, tables de Logarithmes pour les nombres et pour les sinus. Avec les explications et les usages principaux pour l'Astronomie, la Gnomonique, la Géometrie, la Navigation, la Géographie, la Physique, l'Art Militaire, l'Architecture, l'Arpentage, la Statistique, et les Rentes. édition stéréotype. . . . . - 1,40.

V. *P. A. Delanneau*, Dictionnaire de poche de la langue Française, rédigé d'après l'académie. 6e édition. . . . - 1,40.

VI. Petit Dictionnaire de la Langue Française, suivant l'orthographe de l'académie, contenant tous les mots qui se trouvent dans le Dictionnaire de l'académie, et un nombre considérable de mots qu'on n'y trouve pas, avec la prononciation lorsqu'elle est irrégulière. Par *Hocquart*. Cinquième édition. Revue et augmentée d'environ deux mille mots ou acceptions, et d'un petit Tableau synoptique des principales villes de France, avec leur population et la distance de Paris. . . . . . . - 2,50.

VII. *Aimé Martin*, le langage des fleurs. Nouvelle édition. - 4,50.

VIII. Les cent-et-une nouvelles, nouvelles des cent-et-un. Tome I. . . . . - 1,50.

IX. *Cornelia*, taschenbuch für Deutsche Frauen auf das Jahr 1834. . . . . - 5,30.

X. *P. van Genabeth*, zede- en letterkundige lessen, of bloemlezing uit nederlandsche dichters en prozaschrijvers. 2 deelen. . . . . - 5,2[illegible].

Bij bovengemelden worden bestellingen aangenomen voor het TWEEDE DEEL van *S. J. M. VAN MOOCK*, *Nouveau Dictionnaire Français-Hollandais et Hollandais-Français*, waarvan het 1ste Deel in 1824 is uitgegeven. De opgave wordt verzocht voor den 1sten October.

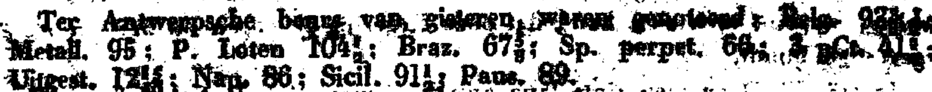
Zij belasten zich tevens met de bezorging van alle fransche vervolgwerken, in zoverre men dezelve wenscht te completeren.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 10den September*.

Nederlanden.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Werkel. schuld	2½	47¾	48	47 15/16
Dito dito	5	90⅞	91⅛	91 1/16
Uitgestelde dito		1 3/16		
Kansbill. dito		20 9/16	20⅞	20 13/16
Amort. Syndic.	4½	82 11/16	83⅜	83⅛
Dito dito	3½	66½	67⅛	67¼
Schatkistbiljett.	6	101¾	101⅞	
Obligatien	5	99½		
Leening 1831	6	102		
Handel-Maats.	4½	92½	93¼	
Frankrijk.				
Inschr. Grootb.	3	76		
Engeland.				
Dito per 12 Aug.	3			
Spanje.				
Certificat. Amst.	5	65 7/16	65 9/16	65½
Dito £ 1000	3	40½	40 9/16	40 9/16
Uitges. 3 pc. Sch.	5			
Cort. Bons. Lond.	5	15¾		
Napels.				
Certificaten A & B	5	82		
Dito Falc. & C.	5			
Leen. Lond. R.	5			
Rusland.				
Obl. Hope 1798/1815	5	99½	99⅝	99 9/16
Dito dito 1828	5	100⅝	101	100⅞

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Cert. dito 1822/33	5	90½	90 9/16	
Obl. te London	5			
Certif. te Hamb.	5	90½		
Inschrijv. Assig.	6	65⅜	65¼	65 5/16
Certificat. dito	6	65		
Polen.				
Aand. Loot. fl. 300.				
Pruisen.				
Dito dito R. 50.		89½	89⅝	89 9/16
Oostenrijk.				
Dito dito *f* 100.				
Dito dito " 250.				
Metalliek	5	90	90¼	90 3/16
Dito Lond. gem.	5			
Dito	2½	48½	48⅝	
Oblig. *Gall & C.*	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	2½			
Ween. Bankact.	3			
Denemarken.				
Leeningen Lond.	3			
Brazilien.				
Dito *Rotschild*,	5			
Grieksche.				
Dito te London.	5			

Ter Antwerpsche beurs van gisteren, waren genoteerd: Belg. 92⅞; Metall. 95; P. Loten 104½; Braz. 67⅝; Sp. perpet. 66⅛; 3 pCt. 41⅝; Uitgest. 12 15/16; Nap. 86; Sicil. 91½; Paus. 89.

Te Breda, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.